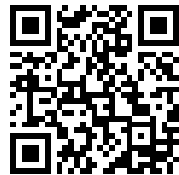

This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

<https://books.google.com>

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

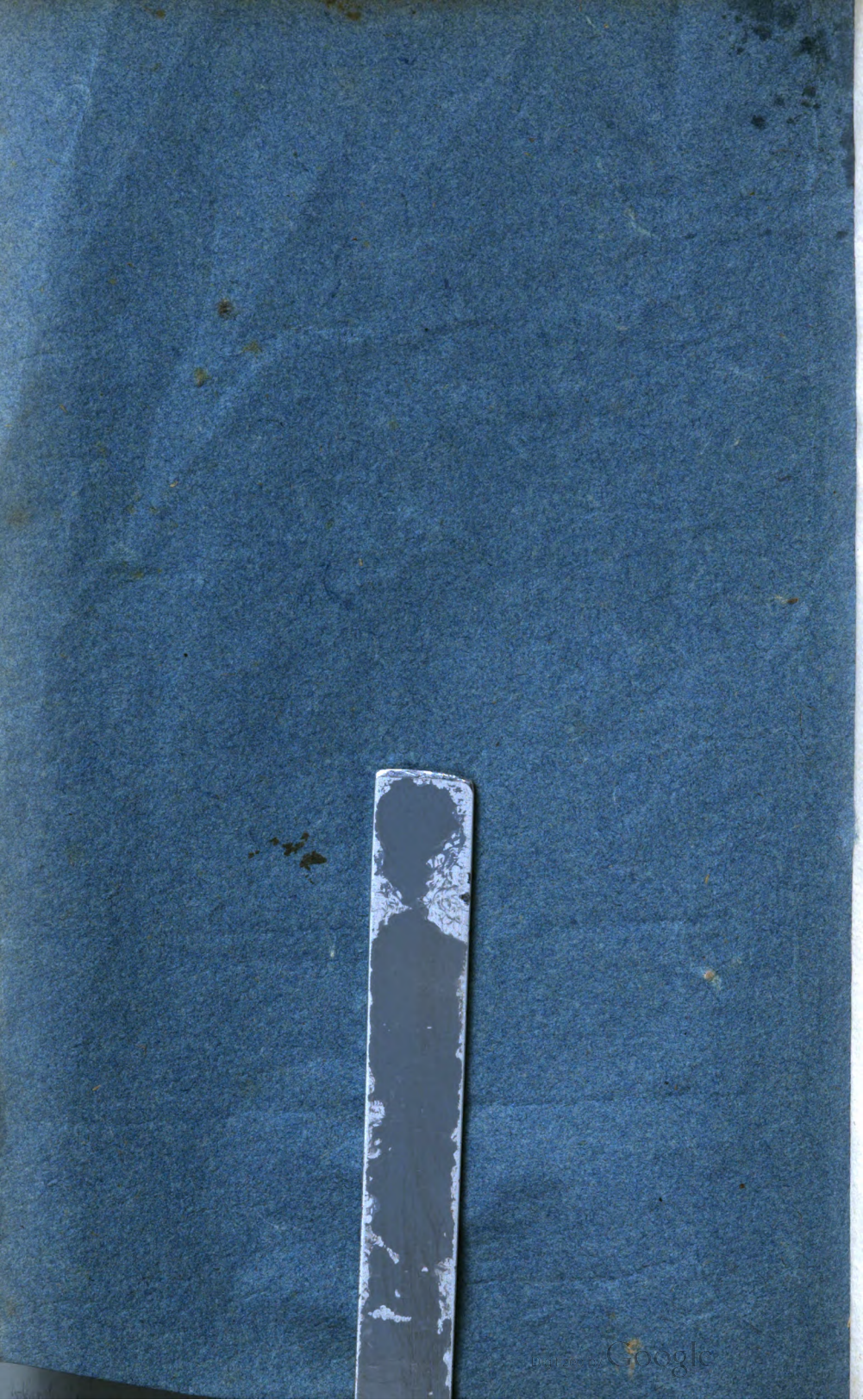
Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

~~M. G.~~
~~E. E. 26.~~
Obr. 3857

B R I E F

V A N

P. C A M P E R,

aan de Heeren Schryvers van de Alg. Vaderl. Letteroef.

NEDERLANDSCHE
 TER BEVOERDER
 GENEESKUNDE

(Geplaatst in de ALG. VADERL. LETT. Vde Deel.
 Mengelwerk, bl. 392, enz.)

MYNE HEEREN!

Als UE. in het IVde Deel bladz. 574 van de *Algemeene Vaderlandfche Letteroefeningen* een Uittrekzel gaven van myne *Natuurkundige Verhandeling*, over den *Orang-Outang*, enz. hebben UE. uit het Aanhangel over de hand, door den beroemden Heere ALLAMAND, by het XV Deel der Amsterdamsche uitgaave van de *Natuurkundige Werken* van den Graave DE BUFFON gevoegd, kunnen zien, dat ik uit Ontleedkundige gronden, en uit de vergelyking van die gedrogtelyke hand met die van Aapen, vry duidelyk, jaa ontegenzeggelyk, bladz. 91, bewees; dat die hand meeren deels valsch, en door konst gemaakt was. *Ten anderen*, bladz. 101, dat alle de schoonschynende besluiten uit deeze bedriegelyke hand, door den Heere ALLAMAND met zoo veel ophef gehaald, om ons te doen gelooven, *als of 'er waarlyk Orangs gevonden wierden van meer dan zes voeten*, enz. geheel ongegrond en verwerpelyk waren. En einde-lyk bladz. 102, en 103; dat de Heer VINK, alleen, dit zoo gewigtig stuk voor de *Natuurlyke Historie*, door die hand te weeken en los te maaken, konde besliffen.

De Hoog Gel. Heer ALLAMAND, aan wien ik een Exemplaar van myne *Natuurk. Verhand.* gezonden hadde, deedt my den 8sten Octob. 1782 de eere, door een Brief van dankzegging deswegens, dit volgende, (*door my zo naa mogelyk overgezet*,) te melden.

„ Ik heb, — in het byzonder, het geschilstuk over de
 „ hand geleezen. Uwe Ontleedkundige Aanmerkingen
 „ schynen my toe zeer net te zyn: en ik hoope welhaast
 „ gelegenheid te hebben, om in de daad te weeten, hoe
 „ het 'er mede gelegen is? Indien ik my bedroogen
 „ hebbe, zal ik geene de minste zwaarigheid maaken,
 „ om myn gezegde te rug te trekken. Evenwel heb ik,
 „ met dat al, zeer sterke redenen om te gelooven, dat

A

„ 57

„ gy u bedroogen hebt, met haar voor den poot van een
„ Beer te houden.”

De Heer ALLAMAND verkiest onderwyl en te verzwylgen ,
al lang te voren , wegens de valscheit van die hand ,
door den Hoog Gel. Heere VINK zelven , onderrigt te
zyn geweest. De Hoog Gel. Heere VINK immers schreef
my den 8ten September 1782: *Reeds voor eenige maanden*
de weeking aan een der vingers in het werk gesteld , en
omtrent deezen het artificieele ontdekt te hebben , enz. met
deeze zaakelyke byvoeging! Ik hebbe dit ook aan Profr.
ALLAMAND , eenige weeken geleden , hier door passeerende ,
gecommuniceerd , enz.

De Heer ALLAMAND hadt derhalven reeds drie maan-
den , of daar omtrent , te voren , zeer zeker geweeten ,
dat de onderzogte vinger , ten weinigsten , door konst
gemaakt was , en behoefde dus eigentlyk geen nader on-
derzoek.

Zyne Hoog Gel. vindt vervolgens goed deezen zon-
derlingen uitweg te neemen , met my voor te houden :
Dat ik my voorzeker bedroogen hadde , *door die hand*
voor den poot van een Beer aan te zien ! Men lees
slechts de 11 §. van de 102. bladz. myner *Verhandeling* ,
en men zal , duidelyk , bevinden , dat ik de door bedrog
gemaakte hand gehouden hebbe voor den poot van een
Wild-dier , en wel *zeer waarschynelyk* van een *Beer* ,
Behalven dat , meene ik den Leezer duidelyk te hebben
onderrigt , dat myne bewyzen *Hypoïhetisch* waren omtrent
het Dier , daar die poot gedeelyk van genomen scheen ;
maar hier in *stellig* , en *beflissende* door my gehouden
wierden , *Dat die poot niet was van een aap , of eenig*
aapsoort ; en derhalven van geen Orang , bladz. 96. §. 4.

Hoe zeer my de brief , in Sept. 1782 , door den Heere
VINK geschreeven , aangenaam was , verlangde ik nu , te
meer , om de geheele hand onderzogt te zien ; dog te
vergeefs ! waarom ik den 26 Jan. dezes jaars den
Heer VINK daartoe met naadruk aanzettede , met dien goe-
den en gelukkigen uitslag , dat ik reeds door een brief
van den 5 February 1783 , het genoeg en hadde te ver-
staan , *hoe zyn Wild* , dien poot nu geheel ontleed , en
het bedrog ontdekt hadde ! En wel zoo. „ Dat de gehe-
„ le hand , (deeze zyn zyn Rds. woorden ,) met eene
„ harstachtige stoffe , even als men in de mummien ont-
„ dekt , was gefatzoeneerd ; dat daarover een robbevel
„ was getrokken , en zommige deelen met papier waren
„ ge-

„ gelyk gemaakt ; en dat daarover getrokken was de
 „ ruige hand van een of ander Dier , met lym aan el-
 „ kander gekleefd. Dan , dat men op die harstachtige
 „ stoffe met lym vastgemaakt hadde , *een beenachtig poig-*
 „ *net* , dat is , *carpus* , en *metacarpus* , uit een der lede-

„ maaten van een Dier genoomen. Dat alles met draa-
 „ den was te zamen gebonden. Eindelyk , dat de na-
 „ gels door draaden op het hout gefixeerd , en in de
 „ Balfamieke stoffe , waar uit de vingers zoo wel , als de
 „ geheele hand , bestaan , als ingestooken , en verzekerd
 „ waren , als die stoffe nog zagt was , enz.”

Ik verheuge my thans aan alle , die 'er belang in stel-
 len , getoond te hebben , dat die zoo hoog opgevyzelde
 poot niet alleen door konst gemaakt , en verciërd is ;
 maar , dat de waarheid van myne bewysredenen , door
 het nauwkeurig onderzoek van den Hoog Gel. Heere
 VINK ten eenemaal bevestigd is geworden : en , derhalven ,
 dat alle de redeneeringen , verzekeringen , en onvoorzigtige
 uitdaagingen tot andere Academien , over dit zichtbaar
 bedrog door den Heere ALLAMAND gedaan , nu geheel
 vervallen zyn !

De Heer ALLAMAND behoeft , myns oordeels , zyne
 dwaalingen , nog zyne losgegronde gissingen , thans niet
 te rug te roepen : *het blykt immers tegenwoordig zonne-*
klaar , niet alleen uit myne bewyzen , maar uit het volle-
 dig onderzoek van die berugte hand , door den Heere
 VINK met zoo veel yver gedaan , en my zoo edelmoedig
 medegedeeld : *Dat de Heer ALLAMAND zig door eene*
schynbaare overeenkomst heeft laten inneemen , en verlei-
den. En dat zyne grootste faal bestaan heeft in te groote
 voorbaarheid , en zig te hebben willen bemoeijen met
 eene wetenschap , waarvan zyn Ed. geene genoegzaame
 kennis konde hebben ; en overzulks , even gelyk alle de
 hedendaagsche *Naamrol-Schryvers* , noodzaakelyk moest
 dwaalen. Dit voorbeeld zal ook andere overtuigend lee-
 ren , dat de Ontleed-konst de eenige en de standvaste
 grondslag altoos zyn , en blyven zal , van de wezenlyke
 Natuurlyke Historie der Dieren.

Klein Lantum ,
 den 30 Juny , 1783.

PETRUS CAMPER.

